

Jesenske mjere zaštite bilja u uljanoj repici

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.10.2024 Брой: 10/2024

Uljana se sije krajem kolovoza – početkom rujna. To je zahtjevna kultura u pogledu tla – zahtijeva tla bogata hranjivim tvarima s dobrim vodnim režimom. Najbolji prethodni usjevi su pšenica, ječam, rani krumpir itd. Zaražava je nekoliko vrsta korova: ozimno-jari, ranih jarih i korova koji se šire podanom. Rano uništavanje korova smanjuje konkurenciju s usjevom i pridonosi ujednačenom uspostavljanju sklopa i razvoju rozete.

Glavne bolesti uljane repice u jesen

Suha trulež stabiljke (Phoma lingam)

Bolest se u uljanoj repici očituje od nicanja biljaka do faze rasta "6. lista". Na najnižim listovima stvaraju se nepravilne zaobljene, sivkasto-zelene mrlje, s malim crnim točkicama na njima (piknidiје uzročnika). Mrlje postupno postaju nekrotične i šire se na peteljke i stabljiku. Infekcija stabiljke događa se izravno na površini tla ili neposredno iznad nje. Phoma također napada vrat korijena, uzrokujući tamne mrlje koje dovode do isušivanja i odumiranja biljaka. Bolest se razvija u ognjištima unutar sklopa i, pod povoljnim uvjetima, vrlo brzo se širi po cijelom polju.

Stoga je neophodan redoviti jesenski monitoring, a tretman treba provesti kada se pojave prve svijetložute mrlje na listovima.

Patogen preživljava u biljnim ostacima i djelomično u sjemenu uljane repice. Razvoju phome pogoduje kišno i vlažno vrijeme te optimalna dnevna temperatura od 22–24 stupnja.

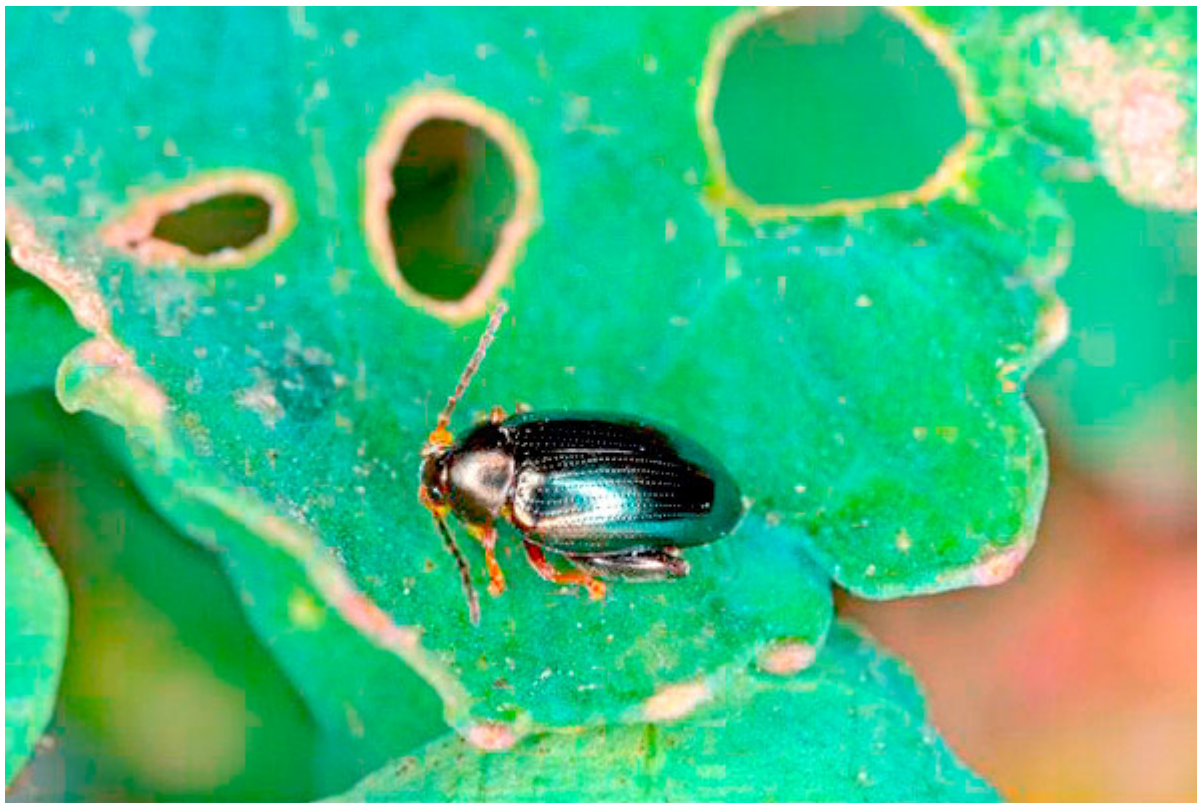
Suzbijanje

Za suzbijanje bolesti treba primijeniti uravnoteženu gnojdbu i suzbiti štetnike u uljanoj repici, budući da njihova oštećenja služe kao mjesto ulaska infekcije. Posebno je važno obratiti pozornost na suzbijanje repičine lisne buhe, koja prenosi bolesti.

Za uspješno suzbijanje bolesti treba provesti jesensku primjenu fungicida, što će značajno smanjiti učestalost i ozbiljnost infekcije, kao i rizik od izmrzavanja biljaka.

Mjere za suzbijanja suhe truleži stabiljke uključuju i pravilnu plodored i uništavanje biljnih ostataka.

Opasni štetnici u jesen su:

Repičina lisna buha (*Psylliodes chrysocephala*)

Repičina lisna buha je raširena posvuda i, pri visokoj gustoći populacije, uzrokuje ogromnu štetu. Štetnik razvija jednu generaciju godišnje. Prezimljava kao jaje, ličinka i odrasli kukac.

U rujnu i listopadu odrasli kukci počinju intenzivno hraniti, a od kraja rujna do sredine prosinca polažu jaja. Izležene ličinke u početku se uvlače u epidermu stabiljke, a kasnije u peteljke i glavne žile listova. Dio ličinki izlazi u proljeće.

Srodna vrsta repičine lisne buhe je mala repičina lisna buha. Ostale štetne vrste lisnih buha na uljanoj repici su crna, svjetlonoga, valovitoprugasta, lanena, konopljina i druge vrste zemljanih buha.

Suzbijanje

Štetu uzrokuje u jesen hraneći se na listovima, praveći male rupe koje, kako listovi rastu, prerastaju u veće perforacije. Može se naći u usjevu već pri nicanju biljaka, stoga je neophodan kontinuirani monitoring i, kada se otkrije 2 odrasla kukca/m² u fazi rasta 3.–9. lista ili više listova, treba provesti kemijsko suzbijanje.

Repičina listna pilica (*Anthalia rosae*)

Razvija tri generacije godišnje, pri čemu najveću štetu uzrokuju ličinke treće generacije u jesen – one konzumiraju cijelu lisnu ploču, ostavljajući samo glavnu žilu. Kemijsko suzbijanje provodi se pri ekonomskom pragu od 2–3 ličinke/m².

U jesen se razvija treća generacija štetnika. Odrasle pilice lete do kraja listopada i polažu jaja na kotiledone i prve prave listove. Mlade ličinke hrane se na donjoj strani listova, izgrizajući ih u obliku malih udubljenja. Kako rastu, izgrizaju rupe u lisnim pločama, koje se postupno povećavaju, uzrokuju rubnu štetu od hranjenja, a kasnije konzumiraju cijelu lisnu ploču, ostavljajući samo glavne žile. Nakon završetka razvoja, ličinke se zavlače u tlo i tamo ostaju prezimiti.

Suzbijanje

Suzbijanje repičine pilice provodi se pri ekonomskom pragu od 2–3 ličinke/m² ili 2–3 oštećene biljke/m².

Lisne uši (*Brevicoryne brassicae*)

Odrasli kukci i nimfe sišu sok iz listova i stabiljke usjeva. Biljke su oslabljene i zaustavljaju svoj razvoj. Lisne uši su vektori mnogih virusnih bolesti.